

Graubünden bij maanlicht

Om van de Alpen te genieten, zijn ski's echt niet nodig. Wat ook overbodig is: daglicht.

Tekst: Ronald van Erkel Foto's: Ronald van Erkel, Toerisme Graubünden

Aleen al bij het zien van de steward die de flessen spumante opent, stijgt de stemming in het observatierijtuig. Aan de opgetogen stemmen te horen, vermaken de families Oswald uit Basel en Treuhart uit Zürich zich ook zonder alcohol uitstekend. Net als de overige reizigers op de vollemaansrit die de Rhätische Bahn enkele keren per jaar organiseert. De route naar het door maanlicht beschenen dak van Europa begint bij het vallen van de avond in Sankt Moritz, op 1822 meter. Terwijl intussen glühwein wordt geserveerd, klimt de trein via lussen, tunnels en viaducten in rustig tempo omhoog. De passagiers hebben ruim een uur de tijd om zich door de metershoge panoramavensters te vergapen aan spitse alpentoppen, maagdelijke sneeuwvelden, ijzige gletsjers en ongelooflijke vergezichten - tot de trein op het op 2091 meter gelegen Alp Grüm arriveert. Dat is niet meer dan een station en een hotel

dat in Zwitserland nu eenmaal hoort, de kaasfondue niet ontbreekt. De ramen van het restaurant raken al snel beslagen, dus wie het uitzicht op de besneeuwde en de door het maanlicht glinsterende toppen van de Berniner Alpen wil zien, begeeft zich tussen de lange tafels door naar buiten. Daar, kijkend naar het westen, ontvouwt zich een van de mooiste uitzichten van de Alpen. Amfiteatersgewijs vertonen zich de Piz Varuna (3453 meter), de Piz Palü (3905 meter), Piz Bernina (4048 meter) en de Piz Cambrena (3602 meter) die zich rond de ruim 3 kilometer lange Palü Gletsjer vlijen. Je zou bijna vergeten adem te halen, zo mooi.

Om van de omgeving van Alp Grüm te genieten, hoef je niet perse 's avonds te komen. Wel per trein, want dat is de enige mogelijkheid. Je kunt dan bijvoorbeeld een tocht op sneeuwschoenen maken naar het in het dal gelegen Cavaglia. Afdalen is inspannend en je wordt er lekker warm van, terwijl je de schoonste lucht denkbaar inademt.

tunnels wurmt. De passagiers bewegen zich in de trein van links naar rechts om maar niets te missen van de vergezichten. Voor fotografen is het jammer dat de ramen van de panoramarijtuigen niet open kunnen. Ze reflecteren namelijk danig. Gelukkig kunnen die van de gewone rijtuigen wel open.

Poschivao is een aardig, historisch dorp met een drietal interessante kerken en een mooi marktplein, waar heerlijke geuren van restaurants de neus strelen. Om de hoek staat de nietsvermoedende toerist ineens oog in oog met tientallen schedels, opgesteld in grote open kasten in een monumentaal portaal. Het is de ingang tot het knekelhuis dat werd gebouwd voor slachtoffers van de pest in de middeleeuwen.

HET UITZICHT IS ZO MOOI DAT JE BIJNA ZOU VERGETEN TE ADEMEN

met restaurant. Buiten op het peron regeert de ijzige, alpine nachtlucht, binnen hangt een gemoedelijke en enigszins verhitte sfeer. Gastvrouw Elisabeth Erber jaagt de bedieningsbrigade op tot topprestaties om de meer dan honderdvijftig gasten tijdig het driegangenu menu voor te zetten waarin, zoals

Alp Grüm is ook een tussenstop naar het zuidelijker gelegen Poschivao en biedt een van de meest spectaculaire belevenissen die een treinreiziger kan hebben: op dit traject wordt een hoogteverschil van 1000 meter overbrugd, waarbij de trein soms lussen van 180 graden maakt en zich door bochtige

Vanuit Sankt Moritz gaat niet alleen de vollemaansstrein de hoogte in: ook de *funicular* (kabeltrein) gaat naar de top van de 2454 meter hoge Muottas Muragl. Boven, op het terras van het gelijknamige hotel-restaurant, brandt de winterzon onverwacht fel en veert de ziel op bij het zien van het weidse pa-

norama op de Berniner Alpen. Rondom zijn besneeuwde pieken tot meer dan 4000 meter hoogte te zien: spectaculair. Zo dicht op de natuur is het mooi dat het hotel zijn eigen energie opwekt. Al merk je daar natuurlijk niets van, het geeft een ecologisch-correct gevoel.

VRIJHEIDSBELEVING

Muottas Muragl is een populaire plek om te parapenten. Ook vandaag zijn weer enkele waaghalzen te zien die vanaf de berg het lucht-ruim tegemoet rennen. Eén van hen is Johan Minderhout, hij komt er elk jaar voor uit België. „Parapenten is voor mij de ultieme vrijheidsbeleving,” zegt hij, terwijl hij zijn materiaal in orde brengt. Een kwartier later is de Belg een klein stipje ergens tussen de bergen.

Minder spectaculair, maar ook leuk is een supersnelle sleetocht over de 6 kilometer lange sleebaan van Preda naar Bergün. Voor extra spanning en romantiek wordt de slee 's avonds gehuurd, want de baan is verlicht. En dan *geht es loss*, tot je na circa twintig spannende minuten met rode wangen

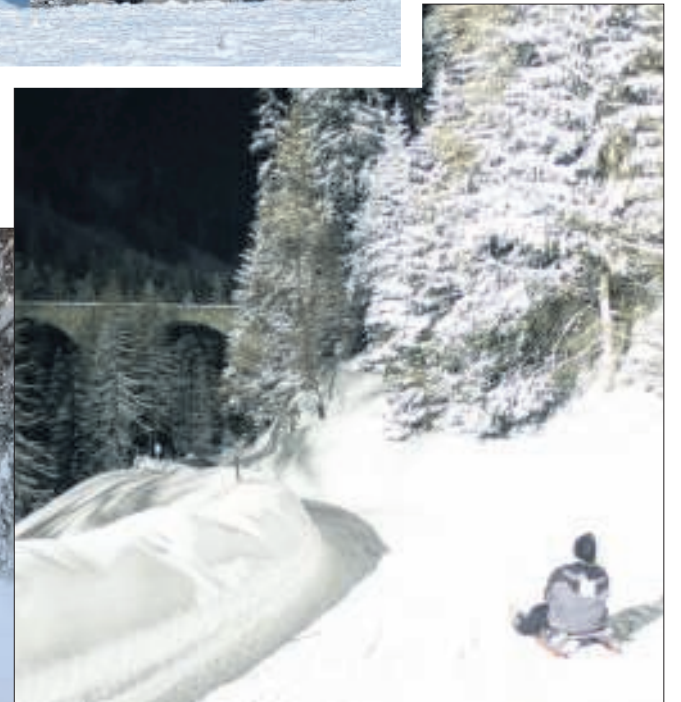
Vollmond: Enkele keren per jaar organiseert de Rhätische Bahn een rit bij volle maan.

Gestreept: Muottas Muragl is ook een geliefde plek voor zonzonabidders.

Ijsvrij: In Sur En is een ijsbaan aangelegd. De route gaat tussen de bomen door omhoog en weer omlaag.

Bergafwaarts: Sleetje rijden in het donker is toch net wat spannender dan overdag.

en tintelende vingers in het charmante Bergün aankomt. Dat blijkt een nog weinig toeristisch ontwikkeld dorp met authentieke sfeer en grote boerenhoeves. De geur van kaasfondue vermengt zich hier met de lucht van koeien.

WATERBRONNEN

Terug naar Sankt Moritz, stroomgebied van de Inn. Het dal van deze rivier heet Engadin. Het is een van de mooiste en meest geliefde dalen van Graubünden vanwege het landschap, de sportieve- en ontspanningsmogelijkheden en dankzij een plaats als Scuol, waar alles wat deze streek biedt in geconcentreerde vorm lijkt samen te komen. Voeg daarbij het voor de Alpen unieke fenomeen van minerale waterbronnen en je hebt een vakantieplaats waar het woord verveling helemaal niet bestaat.

Om met dat water te beginnen, daarvan waren de geneeskrachtige eigenschappen al in de 19de eeuw bekend. Aan het eind van die eeuw werden dan ook statige hotels gebouwd om hooggeplaatste gasten als tsaar Nicholaas II te ontvangen. Het Belvedere heeft alle ups and downs van het spawezen in de afgelopen 150 jaar overleefd. De geschiedenis is voelbaar in de lange, hoge gangen en de statige eetzaal vol kroonluchters. Belvedere is een luxe wellnesshotel, waar weldadige massages en schoonheidsbehandelingen kunnen worden ondergaan.

Via een lange passage is het verderop gelegen Engadin Bad Scuol te bereiken. Badgasten dertelen hier onder een enorme koepel in puur mineraalwater rond en bruisen de zorgen en vermoeienissen van de dag weg in bubbelbaden: niet alleen binnen, maar ook onder

de sterrenhemel. Vooral dat laatste lijkt onweerstaanbaar voor verliefde paartjes. Een stoombad, zoutwater- en heetwaterbad, een enorm solarium en rustkamers completeren het kuuroordgevoel, dat je kunt oprekken tot je vingers 'washandjes' zijn geworden. Gasten van verschillende hotels maken gebruik van de spa en begeven zich in witte badjassen van hotelkamer naar kuurparadijs. In de lange passage lijken ze soms spoken.

Scuol is de toegangspoort tot het enige nationale park dat Zwitserland kent, een gebied van ruim 170 vierkante kilometer van onverstoorde hooggebergte-landschap waarin eindeloze tochten te maken zijn. Op zoek naar activiteiten voor de avond gaat de rit echter naar de camping in het 6 kilometer oostelijk van Scuol gelegen gehucht Sur

En. Niet om te kamperen, maar om te schaatsen op een ongebruikelijke schaatsbaan. Aan het begin van de winter besproeit de uitbater van Camping Sur En, Wolfgang Bosshardt, een 3 kilometer lang bospad met lussen diverse malen met water tot een ijsbaan ontstaat, de Eisweg Engadin. Het geinige, zeg maar hilarische, is dat de schaatser zich soms omhoog moet werken, een heuveltje op, om daarna zonder enige inspanning weer naar beneden te glijden. Vandaar die verplichte helm.

's Avonds, met een ledlamp op de helm, zijn de dennenbomen silhouetten langs het wit glinsterende, bochtige ijspad. Bezoekers schaatsen het pad op en af zolang ze er zin in hebben, of tot gedachten aan de warme jacuzzi hen teruglokken naar het hotel. ■

uit & thuis

■ DE REIS

Per vliegtuig: Vanaf Schiphol vertrekken dagelijks vier directe vluchten van SWISS van Amsterdam naar Zürich. Retourticket vanaf circa €200. Ook KLM vliegt op Zürich. Met de trein duurt de reis naar Zürich ongeveer 10 uur. Ticket: circa €200. Vanaf Zürich vertrekken met treinen naar een van de beginstations van de Rhätische Bahn, Chur of Landquart.

■ RHÄTISCHE BAHN

Het AD reisde door Graubünden met de beroemde rode treinen van de Rhätische Bahn (RhB) dat onderdeel is van Swiss Travel Systems. Alle genoemde plaatsen zijn met de RhB te

bereiken. Er zijn zeven verschillende voordeelpassen. Ze staat op de site swisstravelsystem.ch. De RhB telt 592 bruggen en 114 tunnels. rhb.ch

■ HET VERBLIJF

AD Reiswereld verbleef in Bergün in het gemoedelijke en comfortabele hotel Ladina. Prijs circa €135; in Sankt Moritz in het viersterren hotel Steffani (circa €200); in Poschiavo in Alberg Croce Bianco (circa €150). Voor wie wil kuren is Belvedere, in Scuol, de uitgelezen bestemming (€230). Betaalbaar overnachten in Scuol is een beetje een opgave. Het Conrad Hotel komt met circa €150 het dichtst in de buurt. Of boutique

hotel Guardeval (€185). Het kan voordeliger zijn om via nl.graubuenden.ch een arrangement te boeken. Bijvoorbeeld drie overnachtingen plus treinpas vanaf €304. Op de website staat ook veel algemene informatie over het kanton Graubünden.

■ ACTIVITEITEN

Vollemaansrit met de RhB: inclusief versnaperingen aan boord en driegangendiner in Alp Grüm €65. Sleetje vanaf Preda: treinticket Bergün-Preda en sleehuur samen €8. Kabeltreinretour voor Muottas Muragl: €25 (hotelgasten reizen gratis). Schaatsen in Sur En: €8, huur van een hockeyschaatsen en helm: €4.

Dan liever de lucht in: Muottas Muragl is populair bij schermvliegers.